

Димитър Канев е роден в новото село Гърмен през 1955г. В началото на 40-те години предците на сегашните жители слизат надолу от гората. Те основават новото селище, което е съвсем близо до полето. Това е предизвикано от влеченията на местните да развият селскостопанските култури по-лесно. Донякъде това време се застъпва и със смяната на режима по онова време. **Чичо Митко** ни посреща дружелюбно на портата пред къщата си и ни разказва за историята на селото, за минали събития, за живота на хората тук, както и за неговия личен житейски път. Той живее тук от съвсем малък. Проследил е много от процесите, които са настъпвали през десетилетията. Той е сред малкото си роднини, които са решили да останат тук. Повечето местни бягат към София, Благоевград, Гоце Делчев, тъй като районът им обезлюдява. Чичо Митко носи гостоприемството в душата си и ни кани на винце в къщата си, където ни споделя преживявания и размисли от миналото и настоящето. Предпочита да се майтапи, дори когато ни разказва сериозни случки. Общо взето той е един широкоскроен човек, който на драго сърце посреща гости, пък било то и непознати.

Вие как така останахте тука?

Ами то и аз нямаше да съм тука. Учих по Хасково едно време – минен техникум съм завършил. Нали сме си от тоя край. Баба ми и дядо ми са оттам. Те умряха отдавна де, ама там си ходех на гости. И пътят си ми е хвърлен там на мен. От детството какво да си спомням... Едно време беше беднотия, сега е три пъти по-голяма беднотия. То лошото тука е, че вече няма хора. Ей сега на 3-ти март знаеш ли какво хубаво празненство си направихме. Събират се хората, ама вече няма почти никой. Моите двама братя в София. Ама починаха там и двамата... Ако се съберат тука, над 5000 жители ще са, хората в Гърмен. Ама ако не са по София, по Благоевград, навсякъде. Те още по Социализма почнаха да бягат. Аз съм на 68 години и да ви кажа само десетина човека да сме останали от това поколение. Всичко живо избягаха навънка. Ето тука е през къща – в тая къща има една бабичка, в оная няма никой, в другата оттатък пак няма никой, в другата пак няма никой. Лоша работа. Все с по един човек. И ние измрем ли, няма кой да остане...

В Хасково съм учил, в Димитровград съм учил. От Хасково техникума го изместиха. Там завършихме. Казармата съм бил горе на Връшки чук, на митницата. Спортни уроци имаше едно време, играехме балет на Тодор Живков. Верно! След това на границата ни пратиха. Граничар бях, аз си бях граничар. За някоя година от Освобождението на България, на Тодор Живков играехме балет. Не балет бе, смисъл, на стадиона бяхме всички родови войски, всичките спортисти бяхме там. Спортна демонстрация, упражнения демонстрирахме там.

А за Вашия живот да ни разкажете, за семейството, за конака тука?

Баща ми нали ти казвам, че е служил в Гоце Делчев едно време. 51г./52г., три години е служил тука. Имало е жътва. С майка ми са се запознали по полето. И цял живот са си заедно. Много се обичаха тия двамата. Той беше миньор в Елешница, в урановия рудник. Това е до Добринище. Е, майка ми си е от тука, тя си е чиста македонка.

За конака какво да ви разправам. Конака си е конак. Ядът, пият хората, кои са на власт. Едно време имаше завод за радиостанции в Неврокоп, Гоце Делчев. Това е старото му име. Там изкарах около 5 години. После ни изкараха селяните всичките по

селата. Цехове правиха. Тука в Дъбница, едно село, там работих 8 години, за радиостанциите пак. И тука в Гърмен пак имаше цехове – релета правиха. Те отгоре може да се гледат, то е развалина цяла вече. Цехът където е, беше цял завод за релета – за пощите правиха станциите. Тука в селото имаше и две палатетни градини с насаждения, ябълки, ама всичко за дърва отиде. Ама след 89г. нищо не остана. Само един ципов завод работи в Гоце Делчев и един пластмасов. Иначе едно време ей така ревахме по площадите... Че времето е наше. Ние всички тука бяхме от съюза на демократичните сили, БЗНС – Никола Петковисти.

Аз бях и бригадир. 40 човека бригада имах. Строителна бригада, строителна фирма. Бригадирите вървят пазаруват сутринта от складовете всичко, хората работят. Пари имаше много. На морето, на Слънчев бряг правихме тоя хотел, Елена Бийч. Между Свети Влас и Несебър. Много голям, работихме денонощно. От тъмно до тъмно.

А на Вас кои са Ви най-хубавите спомени от младостта?

Ами какво? Хубаво беше. Събирахме се едно време – ядахме, пиехме. Сега няма къде да идеш. Вечерно време няма нито една кръчма. Един човек няма по заведенията. Е, има едно, две заведения само, ама няма никой. Няма хората пари, без пари не се живее.

А внучета имате ли?

Имам тука две внучета. И сина ми си е тука. Иначе дъщеря ми е в София. Сега си дойде от Гоце Делчев единият внук. Средният внук, първи клас е. В Гоце Делчев учи. Малката е на 6, 7 месеца. Поне на тях се радвам... Какво да ви разправам? Тука строяхме едно време. Строяхме, строяхме, Банско го построихме. Всичко съм работил. Само поп не съм станал още. Навсякъде съм работил, в Банско, в София. Всичко съм правил, нали ти казвам, че само поп не съм станал. Ами много неща можех. Вече не ми се работи нищо. Стига толкова. Навсякъде сме бачкали, ама без такова, без осигуровки, като сме идиоти... Тука и на ракиите бях началник смяна. Тази пандата, пили ли сте водка панда, не сте. Тя е търговицка водка, ей тука я правихме, завод има. Още си седи. Там бях началник смяна. Хубаво беше. Ама нали ти казвам, че всичко е до време. Той като фалира и... Сега подадох документите за пенсия ония ден. Ами бачках 4 години повече. За Бог да прости, дето викат. Сега ми е терсене, знаеш ли колко ми е терсене, оти съм свикнал да ме няма тука. Свикнал съм да ме няма и... до края на месеца съм на работа иначе... А сега имам лозници, грозде, щуротии, глупости. Ще се занимавам, какво да правиш. То така не се седи по цял ден. Ама отказва вече, всичко отказва. Не е като едно време, когато бях млад. Всичко си е до време. Та така. Иначе ядене, пиене има, никой от глад няма да умре, ама не е така... 5 лева олио. Ами ся зехтин от Гърция ще си купуваме за по-евтино. Не че ни е трудно. Животът си е лесен, тука на село си имаме всичко. Каквото кажеш – такова има, не е проблем за ядене. Става въпрос, че има бедни хора дето не могат да си купят хляба. Не е нормално това.

Какви радости да имам, нямам радости. Сега книги няма да пишем, какъв съм бил млад. Нас партията ни учеше на много работи – на разврат, какво да ви кажа (сmee се). Минало, заминало. Вече какво мога да направя. Еми внуците си ги гледам аз, това ми е задължение. На всичко ги уча. Те са още малки де. Тя софиянката е опасна. Много

е любознателна. Втори клас е сега. Добри са децата бе, много са умни. Принуждаваме се да ги пращаме извън Гърмен... По-рано имаше толкова много снимки. Сега няма толкова. Аз с моята, малката, имам една снимка. Снимах я с телефона да си я имам. Сега е много по-лесно. Лесно е, ама снимка няма. Снимаи, после айде изтриеш я. Никой не ги вади, като се счупи телефона, айде друг...

Ще ни разкажете ли нещо за семейния живот, за дейностите, за поминъка?

Женен съм от 77-ма година. Не знам колко години са вече. Не съм ги броил. Караме си с бабчето, тя още работи. Тя се пенсионира ей сега, ама остана още една година, няма персонал в болницата. Ами караме си. Трайко Мълчанков – траеш си и си мълчиш (сmee се). Така си е. Добре си живеем. Досега си нямаме проблем. Апък хоби... какво хоби? Лягаи си, наспиваи се и ставаи сутринта пак бодър. Вечерно време си взимаи пая – ракийката със салатката, както си му е реда. Зареждаме София и това е. Нашиите оттук си имат всичко.

Тука поне по-напред имаше поминък – тютюна. Там сме израснали, с тютюна. Ей сега почва, засажда се разсадът, докато порасне, нали, мъкне се и се разстила по полето. Почва копане, поливки, бране. Брането голям зор, ставаи като маймуна. Тука по 3, по 5 хиляди тона тютюн се е изкарвало само от Гърмен. Цялото поле беше само тютюн. Сега май месец, ако дойдеш пак има по полето хора да се занимават, ама не е както преди. Като малък съм ходил с майка ми да берем, голяма нагазия. ТКЗС беше тогава. дават ти 2, 3 декара тютюн и вървиш. Сееш го, работиш го, береш го и като го продадеш, дават ти по 3 лева кило. Изкараи 1 тон – 3 хиляди лева. Колко са 3 хиляди лева на 10 души като ги разделиш – нищо не е. Ами така беше едно време.

Знаеш ли как ми е драго, като дойде някой да седнем, да разпем софрата... Ей сега, в Любимец имах един съученик. Случи се, правихме една бензиностанция на магистралата там, от Хасково надолу, до Любимец. В Любимец спахме. Не можяхме да се видим. Иначе бяхме голяма работа... По Хасково какъв живот беше. Млади години. Имаше училища много. Цигарената фабрика. Там се научихме да пушим. То щеш, не щеш, ще се научиш. Такива цигари каквито имаше не сте ги и сънували. „Дипломат“ цигари, луксозни, без филтър. Дебели бяха колкото пръста ми. Хазяинът тогава беше женен за хазяйката, зет беше. Работеше в цигарената фабрика. Вечерно време като мине да яде, изсипе ей така на масата 20, 30 кутии. Как няма да пушиш. Сега не пуша вече. От как се е родил малкият не съм запалил цигара. Сто пъти съм опитвал да ги оставя. Малкият като се роди и прекалихме – 3 дена ми дрънчаха ушите. То така става, вярно. От там сетне по една цигара не съм нанизал. И някой като пуши и бягам нататък да не ми влиза пушека. 7 години, вече 8-та година. Иначе остави ги 1, 2 години, айде, идеш някъде, запалиш 1 цигара и пак си почнеш. Пуши си бе, никой няма да ти забрани да пушиш, ама не е хубаво, на теб си пречиш. Пирончетата си ги забиваи ти.

**Яж, пий, носи си новите дрешки, момче, щото утре ще ти ги носи някой друг!
Това е! Отговорът е това! АПК – апи, пийни, и другото ти се сеищай нататък.**

Винаги заповядайте! Къщата е винаги отворена!